

ZYGMUNT ŁUPINA

ur. 1929; Obrocz

Miejsce i czas wydarzeń	Załęże, PRL
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", opozycja w PRL, Solidarność (1980-1989), Wszechnica Związkowa, ośrodek internowania

Zaświadczenia Wszechnicy w Załężu i ich znaczenie

W tej Wszechnicy wydawaliśmy drukowane zaświadczenia. W Załężu było osiem tajnych drukarni. Niektóre wpadły, kiedy Załęże zlikwidowano, rozwieziono, ja do Piask pod Kielcami zostałem wywieziony. Początkowo tę maź drukarską [robiono] z... Talerz z wodą, pod spodem paliła się świeca i na dnie tego talerza robiła się czarna taka szadź. To później zdrapywano i z tego robiono płyn do tych drukarni. Ale później, w czasie widzeń litrami rodziny przywoziły farbę drukarską i drukowano. I każdy, kto wysłuchał co najmniej dwu wykładów lub wygłosił co najmniej jeden wykład, dostawał zaświadczenie o uczestnictwie we Wszechnicy Związkowej internowanych. Pewnego razu, pod koniec czerwca został zwolniony z internowania pan Tadeusz Kaczmarczyk, rolnik z Hrubieszowskiego. Pożegnaliśmy go. Orkiestra internowanych pożegnała go „Pierwszą Brygadą”, on salutował, w upalny dzień czerwcowy stał w kożuchu, bo był na przechowaniu od grudnia, no i poszedł później z dwoma funkcjonariuszami, z plecakiem na plecach. Po kilkunastu minutach wpada i do mnie: „Panie Zygmuncie, zapomniałem wziąć zaświadczenia, że słuchałem Wszechnicy!” Błyskawicznie mu wypełniłem i poszedł. A on uciekł już z furty więziennej. Później wpadli po niego. „Mogę iść już.” Już miał zaświadczenie w kieszeni.

Data i miejsce nagrania	2014-05-09, Lublin
Rozmawiał/a	Łukasz Kijek
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"